
[2019-2, 3 i 4-RE](#)

CAUSA 2019-2, 3 i 4-RE

(Rivero Carrizo i Pérez c/ Principat d'Andorra)

Números de registre: 26-2019, 27-2019 i 28-2019. Recursos d'empara

Aute del 15 de març del 2019

BOPA núm. 29, del 27 de març del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atesos els escrits presentats i registrats al Tribunal Constitucional, el 15 de gener del 2019, per la representació processal dels Srs. Josep Lluís Rivero Carrizo, Josep Antoni Rivero Carrizo i Amèlie Pérez, mitjançant els quals interposen els recursos d'empara respectius contra els autes de l'11 de desembre del 2018, dictats pel Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un tribunal imparcial, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i, atès que demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li les resolucions objecte de recurs. Així mateix, demanen que, d'acord amb l'article 88 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, s'acordi la suspensió dels efectes de les resolucions recaigudes en aquesta causa;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;
Vist que el magistrat, Sr. Joan Manel Abril Campoy, ha plantejat la seva inhibició en aquesta causa, la qual ha estat acceptada pel Ple del Tribunal;

Considerant que, d'acord amb l'article 34.3 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, es podrà decidir en qualsevol moment de la tramitació acumular varis assumptes en un de sol per raó d'identitat o semblança d'objecte, el Tribunal Constitucional acorda acumular els recursos d'empara 2019-2-RE, 2019-3-RE i 2019-4-RE.

Escollat l'informe de la magistrada ponent, Sra. Laurence Burgogue-Larsen;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 26 d'octubre del 2018, els recurrents van recusar els magistrats del Tribunal Superior de Justícia, Srs. Joan Manel Abril Campoy, Marie Conte i Yves Picod.

1.2. El 6 de novembre del 2018, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va acordar inadmetre a tràmit "*ad limine*" la recusació del Sr. Joan Manel Abril Campoy, per tal com el fet d'haver dictat 2 providències de tramitació, en què havia designat la Sala que havia de conèixer d'un recurs, no constituïa cap causa objectiva de parcialitat.

1.3. Pel que fa als altres dos magistrats, aquests no van acceptar la recusació i, una vegada presentats els seus informes respectius, el 13 de novembre del 2018, la Sala *ad hoc* del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute, en què desestimava la pretensió de recusació dels magistrats esmentats.

1.4. La representació processal dels recurrents va interposar un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta decisió per tal com va considerar que el Tribunal Superior de Justícia havia comés un error en la referència del procediment en què es considerava que els magistrats recusats havien participat amb anterioritat i, el 5 de desembre del 2018, el Tribunal Superior de Justícia va estimar aquest incident de nul·litat d'actuacions i va anul·lar la seva decisió impugnada.

1.5. L'11 de desembre del 2018, la Sala *ad hoc* del Tribunal Superior de Justícia va dictar un segon aute, en què considerava que el fet que els magistrats recusats s'haguessin pronunciat en apel·lació sobre la decisió del Tribunal de Corts d'adoptar diverses mesures d'assegurança de la responsabilitat no suposava que haguessin tingut un coneixement previ de la causa penal que va originar les actuacions.

1.6. El 15 de gener del 2019, la representació processal dels Srs. Josep Lluís Rivero Carrizo, Josep Antoni Rivero Carrizo i Amélie Pérez van interposar els seus recursos d'empara respectius contra els autes de l'11 de desembre del 2018, dictats pel Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un tribunal imparcial, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica dels recurrents

- El 16 de juliol del 2018, el Tribunal de Corts va dictar uns autes en què assegurava, a través de mesures cautelars, les responsabilitats pecuniàries derivades d'una eventual sentència condemnatòria dels recurrents. Aquesta part va fonamentar la seva recusació dels magistrats del Tribunal de Corts, entre d'altres, en l'adopció d'aquesta decisió.

- La Sala Penal, composta pels magistrats Marie Conte, Yves Picod i Bernard Plagnet, va desestimar aquesta recusació mitjançant un aute de l'1 d'octubre del 2018.

- Els recurrents consideren que els magistrats Marie Conte i Yves Picod no poden conèixer en apel·lació de la impugnació dels actes del Tribunal de Corts del 16 de juliol del 2018, perquè ja es van pronunciar en relació amb aquests actes en el procediment de recusació dels magistrats del Tribunal de Corts.

- També consideren que s'ha vulnerat el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, perquè les argumentacions utilitzades per la Sala Penal per desestimar les seves pretensions són errònies.

- Aquest mateix fet deriva en la vulneració del dret a un tribunal imparcial: és clar que existeix la causa de recusació de l'article 73 i) de la Llei qualificada de la Justícia, perquè els magistrats recusats han tingut coneixement en un altre procediment dels motius pels quals s'interposa l'apel·lació de les mesures cautelars i, a més, van resoldre al respecte.

- Destaquen, per recolzar la seva posició, que la Sala composta pels magistrats Joan Manel Abril Campoy, Marie Conte i Yves Picod ha dictat 8 altres decisions en relació amb la impugnació dels actes del Tribunal de Corts presentats per altres imputats en la causa penal d'origen, cosa que demostraria el seu coneixement profund sobre la qüestió.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li les resolucions objecte de recurs. Així mateix, demanen que, d'acord amb l'article 88 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, s'acordi la suspensió dels efectes de les resolucions recaigudes en aquesta causa.

2.2. Argumentació de la Sala *ad hoc* del Tribunal Superior de Justícia

- Aquesta Sala declara que la noció de "*coneixement previ de l'afer no equival a qualsevol coneixement*", en particular no significa saber que una part vol exercir unes pretensions contra una altra, sinó que va molt més enllà.

- El coneixement al qual es refereix l'article 73 i) de la Llei qualificada de la Justícia significa que l'òrgan judicial o el magistrat s'hagi pronunciat sobre aquelles pretensions. I en aquest sentit, cita les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaigudes en els casos Hauschildt c/ Dinamarca i Castillo Algar c/ Espanya.

- Per tant, que la Sala s'hagi pronunciat sobre el fet que els actes realitzats pel Tribunal de Corts no siguin d'instrucció, sinó d'assegurament de la responsabilitat, no comporta la realització de la causa de recusació.

- La causa continguda en l'article 73 i) esmentat requereix un coneixement previ de l'afer en una instància o en un tribunal diferent, però no significa que no es pugui resoldre pel mateix tribunal afers de les mateixes parts, com succeeix habitualment quan es resolen diversos processos judicials derivats de les crisis familiars o de les reclamacions contra un deutor pel mateix creditor o, fins i tot, quan la Sala analitza l'incident de nul·litat d'actuacions plantejat contra les seves resolucions fermes.

- Conclou que, en definitiva, allò que pretén aquest article és que en la doble instància els jutjadors siguin diferents i no coincideixen en segona instància aquells que ja havien resolt un supòsit.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'auto del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa, la qüestió que el Tribunal Constitucional ha de resoldre és la de saber si la decisió del Tribunal Superior de Justícia, que desestima la recusació de dos magistrats, ha vulnerat no només el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, sinó també el dret a un tribunal imparcial.

3.5. L'auto de l'11 de desembre del 2018, demostra, que en el moment de motivar la seva decisió de desestimació, la Sala *ad hoc* del Tribunal Superior de Justícia va recordar de manera expressa la jurisprudència pertinent del Tribunal Europeu dels Drets Humans, d'acord amb la qual "*el simple fet que un jutge hagi adoptat decisions anteriorment al procés, no pot per si mateix justificar els dubtes sobre la manca d'imparcialitat*". En aquest sentit, aquesta Sala actuava de manera conforme a la seva funció de jutge convencional de dret comú i justificava de manera encertada el per què el fet d'haver adoptat mesures cautelars en el marc del procés dels recurrents, no vulnerava la imparcialitat de la formació de jutjament.

3.6. En aquest context, el Tribunal Constitucional no considera que hi hagi una raó imperiosa per qüestionar aquesta asserció, atès que la seva pròpia jurisprudència també té degudament en compte, amb una finalitat interpretativa dels drets garantits a la Constitució, la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans (veg. per ex. la sentència de l'11 de febrer del 2019, recaiguda en la causa 2018-64-RE), concretament, aquella relativa a les normes aferrants a la imparcialitat objectiva (veg. el punt 3.6 de la sentència precitada).

3.7. En aquestes condicions, no s'han vulnerat ni el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ni el dret a un tribunal imparcial.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. Acordar l'acumulació dels recursos d'empara 2019-2-RE, 2019-3-RE i 2019-4-RE presentats per la representació processal dels Srs. Josep Lluís Rivero Carrizo, Josep Antoni Rivero Carrizo i Amèlie Pérez.

2. No admetre a tràmit la causa 2019-2, 3 i 4-RE contra els autos de l'11 de desembre del 2018,

dictats pel Tribunal Superior de Justícia.

3. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

4. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 15 de març del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada